СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLI. Ч. 49. Джерзи Сіті, Н. Дж., четвер, 2 березня 1933. VOL. XLI. No. 49. Jersey City, N. J., Thursday, March 2, 1933. THREE CENTS.

ПРОГОЛОШЕНО ЧЛЕНІВ КАБІНЕТУ РУЗВЕЛТА

ВАШИНГТОН. — В склад кабінету нововибраного президента Френклина Рузвелта входять: секретар стейту: Кордел Гол, сенатор з Тенесі; секретар скарбу: Вилієм Вудин з Ню Йорку; секретар війни: Джордж Дерн, бувший губернор стейту Юта; секретар маринарки: сенатор Клод Свенсон з Вірджінії; генеральний директор почти: Джеймс Фарлі з Ню Йорку; секретар хліборобства: Генри Велес з Айови; секретар справ внутрішних: Геролд Айкс з Шікаго; секретарка праці: Френсіс Перкінс з Ню Йорку; генеральний прокуратор: Томас Волш, сенатор з Монтани; секретар торговлі: Деніел Ропер з Вашингтону. З них секретарі Вудин, Велес і Айкс є републиканці, а решта демократи.

СМИТ ПРО ПОЛІТИКУ, ДЕПРЕСІЮ І СОВІТИ.

ВАШИНГТОН. — Ал Смит є далі одною з найпопулярніших осіб в Америці. Це було видно наглядно підчас його зізнань перед „Сенат Коміті он Економікс". Зізнавали перед тим комітетом ріжні визначні люди, але ніяка особа не стягнула стільки цікавих слухачів, як Смит. І нікому не ставили сенатори стільки питань, що Смитови.

Смит був центральною фігурою. І всі те признавали. З його зізнань важніще те:

Якщо ситуація не поправиться, то десь коло червня Америка опиниться через безробіття в катастрофальним положенню. Ми живемо в таких відносинах, які відповідають воєнним часам. З депресією треба боротися в такий спосіб, як з ворогом підчас війни. Треба пустити в обіг більшу скількість гроша. А це найлекше зробити в той спосіб, коли зачнуть переводити в життя розбудову федеральних доріг. В тій цїли треба видати бонди, подібні до тих, які видавано підчас війни. Це буде найкоротша дорога до частинної ліквідації безробіття. І бонди будуть загарантовані, бо дороги оплатяться. Інфляція в нічім не поможе. Залізниці треба змусити до злуки. Треба теж згодитися на довшу мораторію щодо воєнних довгів. І треба визнати совітську Росію. Не треба платити далі тим ветеранам, котрі навіть не бачили ворожого краю, не були в битві, а котрі домагаються відшкодування за те, що їх, приміром, ударила таксівка.

НОВИЙ ЗАКОН ПРО БАНКРОТСТВА.

ВАШИНГТОН. — Ухвалений сенатом закон про банкротства перейде в палаті послів завдяки особистій інтервенції нововибраного президента. Новий закон спинює передчасні банкротства й охороняє щодо цього особливо залізниці й корпорації.

СЕКРЕТАР ФОРДА ВИСНАЖЕНИЙ З СИЛ.

ДІТРОЙТ. — 36 годин не знали, що сталося з Ернестом Ліболдом, ґенеральним секретарем Генри Форда. Шукали його, але не могли знайти. Аж він сам повідомив Форда телефонічно, що знаходиться в ґотелі в Траверз Сіти, Мішіґен, і сам не знає, як там знайшовся. Ліболд заявив, що є цілковито виснажений з сил і резиґнує з директорства в обидвох банках, перебраних Фордом.

Ліболд працював у Форда яких 20 років. Форд уважав його найбільшою фінансовою головою в цілім краю. В останніх днях Ліболд був дуже зденервований, коли помагав Фордови перебирати банки.

МІСТО НЮАРК ПЕРЕД БАНКРОТСТВОМ.

НЮАРК. — Мейор Конґлетон заповідає, що місто може вратуватись хіба чудом від банкротства, бо нема чим виплатити платень на суму $1,150,000, а банки не хочуть більше позичати.

ДЛЯ ОХОРОНИ БАНКІВ.

ВАШИНГТОН. — Зі стейтів Пенсилвенія, Кентоки, Індіана, Огайо, Арканзо, Кензас, Делавар і Вест Вірджінія доносять, що всюди леґіслятури видають закони, якими беруть в оборону банки, обмежуючи витягання грошей з боку депозиторів.

НАДІЮТЬСЯ ВЕЛИКОГО НАТОВПУ ПІДЧАС ІНАВГУРАЦІЇ.

ВАШИНГТОН. — Інавгурація Френклина Рузвелта на президента заповідається величаво. Є стільки нових зголошень, що добудовують 3,000 нових сиджень. Фронтові сидження, хоч найдорожчі, бо коштують від $15 до $20, вже майже розхоплені. Також розпродано місця по $7. Ще найбільше осталося місць по $2.

З нагоди інавгурації буде концерт і баль. Дохід піде на добродійні цілі.

ПРАВО ВИБОРЦЯ ДО ЗМІНИ КОНСТИТУЦІЇ.

ОЛБАНІ. — В сенаті перейшов законопроєкт, який дає виборцям право змагати шляхом петиції до зміни конституції.

РАТУЮТЬ ОПЕРУ.

НЮ ЙОРК. — За один день надіслано понад 2,000 листів з грошевими жертвами, призначеними на підпору Метрополитен Опери.

БЕНЕШ ПРОТИ ЖАЛОБ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН.

В Женеві на роззброюйній конференції виступив чехословацький міністер заграничних справ, Бенеш, з гострою промовою проти жалоб національних меншин до Союза Націй, бо ті жалоби являються загрозою мирного співжиття народностей у державі й світового мира.

Німецький заступник Надольни спротивився його виводам, указуючи на те, що національні меншини, вносячи жалоби до Союза Націй, виконують лише запорученє їм міжнародними договорами, оповіщеними в дотичних державах, а тому й законне право.

Нарешті полагоджено суперечку так, що справоздавець комітету, Бельґієць Буркен, має спробувати разом з віцепрезидентом Політісом винайти правничу формулку для розвязки цього питання.

СМЕРТЕЛЬНА БІЙКА СМІТЯРІВ.

Крім міського заведення чищення Львова є теж приватні підприємці, що вивозять сміття. Між такими робітниками, 21-літним Вол. Дорошем і Теод. Лодою та Савулем і Бедрієм, прийшло до суперечки за право вивозу сміття з дому при вул. Малецького ч. 2. В бійці на ножі згинув Лода, а Дорош був ранений. Обох убивників арештували. Вони признилися до вини та сказали, що до бійки прийшло на тлі боротьби за „посаду", бо Лода і Дорош хотіли їм відібрати хліб.

ВБИВСТВО З ЛЮБОВИ.

В Городищу, пов. Бібрка, 27-літній Василь Солубка стрілив з кріса до 20-літньої Насті Суробури, ранячи її тяжко в голову. Ранену відвезли в безнадійному стані до львівського шпиталю. Виновата арештували.

ДВА МІСЯЦІ ВЯЗНИЦІ ЗА ЇЗДУ ТЯГАРОВИМ ПОТЯГОМ.

Тоні Лупінський, 20-літній молодець з Вайкавит, Саск., буде мати два місяці часу на роздумування про непоплатність їзди тягаровим потягом. Тоні відвідав свого батька на фармі коло Лайвлонг і їхав там автом. Дороги не були дуже відповідні на таку їзду й він задумав вернутися до своєї матери на фарму у Вайкавит тягаровим потягом. Погода сприяла. Але подорож його скінчилася не дуже приємно. В Норт Бателфорд поліція потягнула його сейчас до відповідальности. В поліційним суді він дістав два місяці вязниці в Принс Алберт за свою поїздку. Судя Г. Ф. Л. Пинк заявив притім, що таке саме чекає всіх подорожуючих тягаровими потягами.

ПРОЄКТ ТУНЕЛЮ ПІД ПОМОРЯМ.

Париський тижневик „Норт Тан" помістив статтю двох швайцарських інжинірів, у якій вони обговорюють проєкт побудовання підземного тунелю під Поморям. Тунель цей лучив би територію Німеччини з Східними Прусами. Рівночасно обговорюють вони другу можливість — побудовання віядукту понад тереном Поморя. Такий тунель чи віядукт узгляднював би, мовляв, німецьке домагання, а рівночасно не нарушував би стану посідання Польщі.

НОВА РЕЛІГІЙНА ОРГАНІЗАЦІЯ.

До Лондону приїхали 1,000 молодих Голяндок, які належать до нового релігійного товариства, недавно зорганізованого. Почин до товариства дали деякі суспільні діячі, глибоко пересвідчені, що вся европейська цивілізація щезне за три покоління, коли жінцтво не зачне боронити основ християнської культури. Членицями стають головно дівчата, названі „дівчатами Ґраля". Вони належать до ріжних суспільних кляс. Зверхнім виглядом вони мало чим ріжняться від інших. Вони вчаться масової декламації, щоби поширювати боєві гасла своєї організації і закінчують свої промови та співи спільним окликом: „Тала воля Ґраля". На стадіонах дають вони збірні вистави містичного характеру, виступаючи в туніках. Ці їхні виступи нагадують подекуди „Армію Спасення".

КАРІЄРА.

Фарцуський щоденник „Ентрансіжан" приніс недавно цікаву анекдоту, характеристичну для нашої доби. Один зі співробітників цього часопису мав розмову із старою російською революціонеркою, Анжелікою Балабановою, що не зазнала ласки у Сталіна і знову, як колись перед революцією, живе бідним еміґрантським життям у Парижі. Вона віддавна знала дуже близько Леніна, Троцького, Мусолінія та інших майбутніх володарів. У 1905 р. вона зустріла у Льозанні, у гурті італійських еміґрантів, одного бідно одягненого молодця з блідим лицем і підпухлими очима. Балабанова почала з ним розмову. Він шукав праці і сказав: — Я невдачник, не маю що робити на цій землі. — Не попадай у розпуку, товаришу, ми поможемо тобі вийти в люди. — Ні, життя мене більше не цікавить. — Може ти маєш бодай які вигляди на якусь працю? — Один видавець пропонує мені 50 франків за переклад одної малої брошурки Кавтського, але я майже не знаю німецької мови. — А я знаю і поможу тобі. — Не знаю, як тобі віддячитись, товаришко. — Нема за що; скажи мені тільки своє імя та адресу. Бідний молодець відповів: — Моє імя Беніто Мусоліні. Цікаво, чи Мусоліні, прочитавши цей спомин, знайшов спосіб, як віддячитись Балабановій.

КАРА НА ЕКЗЕКУТОРА-ДУШОГУБА.

Окружний суд у Коломиї засудив на 2 і пів року вязниці екзекутора зі Снятина, Йосифа Дзялинського, що підчас стягання залеглостей застрілив з револьвера на подвірю намита гр.-кат. пароха в Русові.

ГОСТРА ЗИМА.

В цілій середній Европі впали великі снїги. З Німеччини, Австрії, Мадярщини та Румунії приходять вістки про перерви в залізничій комунікації. Те саме діється в Польщі. Метеорольоґи заповідають у найближчому часі ще більші морози, ніж були досі.

БІЙКА В ЦЕРКВІ.

В церкві в Білім коло Чорткова 2 парубки зчинили бійку, правдоподібно на особистому тлі. Парох о. Чеховський замкнув церкву.

СПРАВА „ВЕЛИКОГО ДНІПРА".

При всеукраїнській Академії Наук зорганізовано всеукраїнську комісію для виготовлення пляну експедиції для прослідження Дніпра. Білоруська Академія Наук зорганізувала комітет для простудіювання питання „Великого Дніпра". В Мінську прочитав академік Воблий відчит про проєкт будови водної системи Великого Дніпра, яка лучила би пять морей: Балтійське, Чорне, Каспійське, Азовське і Біле.

ШАХОВІ ЗМАГАННЯ.

Заходом читальні Просвіти відбулися перші шахові змагання за мистецтво українського Чорткова при участи 20 змагунів. Мистецтво добув Гнатюк Василь, один з найкращих шахістів Чорткова. Друге місце має Юрчинський Софрон, третє Станько М. Є це перші почини у зорганізуванні українських шахістів, що може довести до заснування Товариства Українських Шахістів у Чорткові.

САМОГУБСТВА І КОНЮНКТУРА.

Число самогубств іде в парі з господарською конюнктурою. Цю залежність самогубств беруть під увагу обезпеченеві товариства в Німеччині і тому не виплачують родинам самогубників асекураційної суми, лише звертають вплачені премії. Обчислили, що в Німеччині припадають на 10,000 мешканців 2.8 самогубств, в Австрії 4.9, в Данії 1.7, в Ірляндії 0.3, в Голяндії 0.8

СОВІТСЬКЕ НЕПОРОЗУМІННЯ.

Директор одного совітського підприємства дістав таку телеграму: „Ждите козу из винтовки. Папаша". (Чекайте на козу з рушниці. Папаша.) В директора помер „папаша", цебто батько, вже три роки тому, тому додумувався він, що в телеграмі щось у непорядку. Перепитав він цілий ряд установ і дійшов до джерела, з якого вийшла телеграма. Ця звучала: „Присилайте свою пятиднівку. Поташин". (Шлите свою пятидневку.)

Телеграфіст, який змінив цю депешу, дістав вище місце, а як звичайний телеграфіст брав 192 рублів, а ставши „старшим", дістає 160 руб. на місяць. — („Правда".)

СТОЛИЦЯ ҐАРАМАНТІВ.

Італійський професор Фробеніюс, що їздив в урядовій експедиції до середньої Африки, знайшов у віддалі двох днів їзди від Убарі руїни міста, що мали всі ознаки предавньої цивілізації. На думку Фробеніюса це столиця народу, про який згадує Геродот, — Ґарамантів. Ґараманти жили там 9000 літ перед Христом і мали високу культуру, чого доказом є мистецькі рисунки на стінах їхніх печер. Згодом вони покинули цю країну і переселились до Судану, але одно з племен, що живе там досі, можна вважати їхніми нащадками.

ВИЛОВИЛИ БАНДИТІВ.

Бандитську ватагу бандита Чайковського зліквідувала поліція в околиці Заліщик. Арештувала 10 її членів, а сам Чайковський утік мабуть до Румунії.

ҐІТЛЄР РОЗПОЧАВ РІШУЧУ БОРОТЬБУ З КОМУНІСТАМИ

НІМЕЧЧИНУ ПРОГОЛОШЕНО НА ВОЄННОМУ СТАНІ.

Уряд закриває всі газети та організації, які критикують його діяльність.

БЕРЛІН (Німеччина). — Президент Гінденбурґ підписав декрет, яким проголошено Німеччину на воєнному стані. Тепер вона буде управлятися спеціяльними наказами уряду, а всі конституційні ґарантії горожанам тимчасово знесено. Поліцію наділено диктаторськими правами, щоб армії не втягати покищо в політичну боротьбу.

Першим ділом уряду було арештувати всіх комуністичних послів до бувшого парляменту, а потім загальні арештування визначніших комуністів у цілій Німеччині. Ґітлєрівські боєві відділи захопили в свої руки приміщення комуністичної партії й над ними вивісили свої прапори. В Берліні ґітлєрівці захопили головну комуністичну кватиру, дім Лібкнехта, в якому знайдено багато зброї та пропаґандного матеріялу й комуністичних плянів. З тих плянів видно, що большевики намітили цілу низку терористичних актів проти урядових осіб та проти своїх противників, а також мали пляни масових виступів проти уряду й т. д. Сам будинок був зроблений на зразок фортеці з окопами та залізними дверима й ріжними підземними переходами до сусідніх домів.

З наказу влади спинено друк майже всіх соціялистичних газет, а комуністичні зовсім припинено. Вже тепер унеможливлена всяка діяльність опозиційних партій та ґруп. Всі надіються дальших репресій і переслідувань політичних діячів, які не згідні з політикою Ґітлєра. Тимчасом уряд заявляє, що вибори до райхстагу відбудуться за всяку ціну в неділю, 5 березня.

КОМУНІСТИ ЗАПОВНИЛИ АВСТРІЮ.

ВІДЕНЬ (Австрія). — Вже від довшого часу до столиці Австрії збігаються комуністи з Угорщини та з Балканів, а тепер вони почали великими масами тікати сюди з Німеччини. Австрійський уряд видав пограничній сторожі наказ пильно слідкувати за тим, щоб не пропускати комуністів до Австрії. Та вже є відомости, що багато комуністів переїхали до Австрії на фальшиві пашпорти, ратуючись від ґітлєрівських переслідувань.

На віденський двірець прибув ваґон з книжками в числі 64 скринок. На них був напис, що це „діточі книжки", але при ревізії виявилося, що це сім тон комуністичної літератури, спроваджено з Берліна.

ЯПОНЦІ НАСТУПАЮТЬ ЗНОВУ.

ПЕКІН (Китай). — Японський наступ на провінцію Джеґол, що спинився був після рішучого опору китайської армії, знову відновився й провадиться далі. Японці тепер поволі посуваються вперед, але вже захопили кілька дуже важних стратеґічних пунктів, як на північ так і на південь провінції Джеґол.

ЯПОНЦІ СЕРДЯТЬСЯ НА АНГЛІЮ.

ТОКІО (Японія). — Кілька визначних політиків і полководців армії й фльоти заявили своє обурення проти того, що Англія припинила продажу зброї на Далекий Схід. Правда, вони всі признають, що ця заборона більше шкідлива для Китаю, ніж для Японії, яка має в себе досить фабрик і заводів для вироблення зброї й амуніції, потрібних для воєнних операцій у Манджурії.

Японія звертає увагу Англії на те, що вона довгі роки приятелювала з Англією й тепер нема причини, щоб це приятелювання зіпсувати, але англійська заборона продавати для Японії зброю може зіпсувати взаємовідносини обох держав.

РОСІЯ ПОСИЛЯЄ ЗБРОЮ КИТАЄВИ.

ЛОНДОН (Англія). — Місцеві ґазети подають повідомлення з Ленінграду, що тамошні воєнні фабрики й заводи працюють без перерви, щоб постачати зброю та амуніцію Китаєви. Постачання це переводиться через Монголію на автах.

МОСКВА ЗАНЕПОКОЄНА.

МОСКВА (СССР). — Большевики з трівогою приглядаються до японського наступу в провінції Джеґол. Вони бояться, що коли Японія закріпиться в тій провінції і тим опанує цілу Манджурію, то тоді вона зверне свою увагу на північ, себто на сибірський кордон та на російські порти на Далекому Сході.

СТРАШНИЙ ГОЛОД У КИТАЮ.

ШАНҐАЙ (Китай). — Очевидці, які приїхали з провінції Шансі, розповідають про страшні картини голоду. Населення вбиває свої діти, а підлітки дівчата продає, бо не має їх чим годувати. Числять, що тепер голодує найменше два міліони людей, які засуджені на голодову смерть.

Влада безсильна зорганізувати допомогу голодуючим, а тому годі надіятись поліпшення харчового стану населення в голодових районах.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Загряниці:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. „Свободи": Mongomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1858.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПОТРЕБА ФЕДЕРАЛЬНОЇ ПОМОЧИ БЕЗРОБІТНИМ

Скільки є безробітних у Злучених Державах? Отсе питання ще й досі завдають собі дослідники суспільних явищ та практичні політики. Не зважаючи на те, що безробіття вже треває кілька літ, це питання все ще завдають і на це питання все ще відповіди не знають. Кожда просто країна в світі, чи робить що для безробітних, чи не робить, принаймні знає, скільки в неї безробітних. Америка це просто одинокий край, де цього не знають.

Ми ще й досі бємося з ріжними здогадами. Урядові числа, подавані ріжними федеральними бюрами й представниками, як загально стверджено, минаються з правдою на пару міліонів. Коли такі похибки роблять урядові обчислення, то не дивота, що виринають ріжні приватні спроби обчислення, хоч вони не мають і стільки виглядів на точність, що уряд.

Цікаву спробу обчислення безробітних зробив тижневик „Бизнес Вік". На основі перепису населення при кінці 1930 року та поправок, пороблених на основі Фідерального Бюба Статистики Праці, Федеральної Резервової Ради, Краєвої Промислової Конференції та Американської Федерації Праці, цей тижневик нараховує, що минулого листопада було в Америці 15 і чверть міліона робітників без праці та що від того часу безробіття не зменшилось, а збільшилось. Та колиб приняти тільки те число і припустити, що в Америці на кожду людину, яка залежить від праці своїх рук, належить що найменше півтори особи (себто на двох таких людей трое), то в Америці є тепер що найменше 37 і пів міліона людей, — мущин, жінок і дітей — діткнених безробіттям. Ця одна цифра, здається, повинна заставити американських законодавців подумати про зараду такому великому лиху.

Громадянські діячі зі свого боку подають, що принайменше одна четвертина людей, діткнених безробіттям, побирає сяку або таку громадянську поміч. Це значить, що яких 9 міліонів людей спускаються нині на допомогу.

Накінець, як стверджено на конференції мейорів міст та на конференції губернаторів стейтів, місцеві уряди вже вичерпали свої засоби допомоги та довели себе до руїни. Це жерело допомоги мусить скоро зовсім висхнути. Як не будуть отворені інші жерела, то Америка поплине мимо найкращої волі до якихось катастрофальних потрясень, які легко можуть не дати відповідної заради основному лиху, а тільки дадуть уплив зібраним чуттям обурення й образи.

СПРАВА ГАЛИЦЬКИХ „ЛУГІВ".

(Надіслана стаття).

II.

В р. 1923 постановила польська влада „зробити порядок" з українськими товариствами. Міністерство справ внутрішних видало декрет, на підставі котрого замкнено всі доси невідновлені — то є „незареєстровані" товариства. Але й до віновлених взялася вона енергійно, а до розвязання вистарчало між іншим і це, коли стверджено, що „Січ" не виповняє точно якоїсь з точок статуту, як ось на приклад, що вона не досить вчасно являється при пожарі (бо і пожарництво належало до „Січей"). Виглядало це так, як коли би на примір розвязано якесь польське музичне товариство імени Монюшка за це, що не влаштовує досить концертів. Досить того, що влада замикала одну „Січ" по другій, а з кінцем 1924 р. було вже лиш 20 „Січей" в цілім краю. Подано отже нові статути, резигновано навіть з самої назви „Січ" та січових старшин (кошовий, осаул і т. ін.), але це не помагало і влада не приймала статутів до відома.

В лютім 1925 р. внесено три статути: „Січи", „Луга" і „Братства". Останні два статути затверджено і тому почали Дашкевич і його співробітники закладати „Луги". Робота ішла гарно, бо незадовго було уже **1,176** „Лугів". З уваги на це, що в Галичині є 2,500 українських сіл — виходило, що майже в кождім другім українськім селі був „Луг". Була це пора найкращого розвою того лугового народного руху, котрий очевидно нікому нічого не шкодив і нікого не провокував. Лугова організація зросла у силу, Луговики робили вправи, носили однострої (подібні до військових) у Львові, Коломиї і в інших містах улаштовано великі Лугові Свята.

Це очевидно „комусь" не подобалось. Отже почалася нова нагінка на „Луги". На перший „шус" заказано носити однострої, а дальше почалося знову масове розвязування „Лугів", особливо підчас пацифікації 1930 року.

Лишилося лише біля 400 „Лугів", порозкидуваних по усіх повітах. Один „Луг" був далеко від другого, а повітові лугові комітети порозвязувано. Очевидна річ, що не було і правно признаної централі. Всю роботу її виконував Дашкевич з кількома приятелями. Треба було отже зробити рішаючий крок і Дашкевич зробив його.

Він поїхав в 1931 р. до міністерства справ внутрішних і предложив там **меморандум.** Стояло в ньому, що українська молодь бачить, як польська і жидівська молодь робить гімнастичні вправи і управляє спорти, та хоче і вона, яко рівноуправнена, те саме робити. Чи краще, як молодь буде деморалізуватися, пити, в карти грати та виробляти галабурди.

В міністерстві заявили Дашкевичеви, що „Луги" або мусять зректися пожарництва (!) і змінити статут на руханково-спортове товариство та підлягати Державному Урядови Фізичного Виховання, або зректися руханки і спорту і яко пожарниче товариство підлягати державно-пожарничій централі імени святого Фльоріяна. Про задержання дотеперішних Лугових статутів не хотіли і балакати.

Тоді Дашкевич уложив нові статути „Лугів", повставлявши у них такі постанови, яких жадала влада яко „кондіцію сіне ква нон" (умова, без котрої нічого не буде).

Після нових статутів осідком українського руханково-спортового товариства „Луг" є Львів, де перебуває Головна Старшина — **„Великий Луг".** Тій старшині є підчинені місцеві організації „Лугу", повітові і окружні. Ті останні обіймають всі „Луги" даного воєвідства.

„Великий Луг" розіслав в грудні 1932 р. нові статути разом з відозвою до краю і до трох тижнів зголосилося **87** громад, охочих заложити „Луги" після нових статутів.

Та ця акція викликала горячий спротив зі сторони деяких органів української преси, в котрій признано ту нову лугову акцію за свого рода **„вилім"** і в чому він зроблений?

Після тих органів преси вилім зроблено в тім відпорнім становиці, яке заняла українська суспільність в Польщі проти всіх спроб співпраці з пануючими тепер над українським народом польськими урядовими чинниками.

Таку „співпрацю" підняли лише на Волині Петро Певний і його група, — але та співпраця вже від самого початку приняла на себе всі признаки явного хрунівства.

А щоби пізнати, на чім поляга сам „вилім", треба взяти на увагу деякі постанови нових лугових статутів.

І так: параграф 2-гий звучить:

„Завдання Товариства: фізичне і моральне виховання молоді **після правильника і інструкції** затверджених через Державний Уряд Фізичного Виховання і Війського Підготовання, зглядно його органів, **а предложених через Головну Старшину Товариства.**

А знову § 55 лугових статутів звучить ось як:

„В обсягу § 2-го обовязане є Товариство на всіх степенях перестерігати затвердженого через Державний Уряд Фізичного Виховання і Війського Підготовання правильника і інструкцій.

„Представники Державного Уряду Фізичного Виховання і Війського Підготовання згл. його органів — **беруть участь** у загальних зїздах і засіданях Головної Старшини, причім прислугує їм право зголошувати **спротив** проти постанов, незгідних з § 2. статута. Зголошення спротиву задержує виконання принятої постанови. На заданий спротив Головна Старшина має право внести до державного уряду Фізичного Виховання і Війського Підготовання зажалення на підставі власної постанови, принятої до того звичайною більшостю голосів. Рішення центральних властей Державного Уряду Фізичного Виховання і Війського Підготовання є для Товариства остаточне і безоглядно обовязуюче. Представники Державного Уряду Фізичного Виховання і Війського Підготовання або його органів — можуть брати участь в Окружних, Повітових і Місцевих Загальних Зборах, та в засіданнях Окружних, Повітових і Місцевих старшин. **Головна Старшина** обовязана є **предкладати** до затвердження Державному Урядови Фізичного Виховання і Війського Підготовання **правильники і всякі проекти приписів і інструкції** (по думці § 2. отсього статута), які мають обовязувати в Товариств.

„Головна Старшина предкладає Державному Урядови Фізичного Виховання і Війського Підготовання до кінця січня кождого року річні звіти з діяльности Товариства за минулий рік".

—о—

Як бачимо з повищих постанов нового Лугового статута, вплив влади у тій українській організації є дуже великий і сягає досить глибоко.

Затверджування правильників і інструкцій — це ще дрібниця. Найважнішим є приявність представників польської влади на всіляких загальних зборах і засіданнях старшин. Але і то треба з натиском підкреслити, що ті представники можуть зголошувати свій **спротив** (протест) лише на загальних зїздах і засіданнях **Головної** Старшини у Львові.

В Окружних, Повітових і Місцевих Загальних Зборах і засіданнях дотичних Старшин можуть ті представники лише **„брати участь"** — але спротивів жадних робити не можуть.

Нема сумніву, що новий статут „Лугів" дає владі дуже далеко йдучі управнення, але треба і на це памятати, що це сталося на виразне домагання міністерства, і що без тих уступок зі сторони Лугової організації воно би взагалі не дозволило на якусь збірку, союзну організацію „Луги" та на ношення Лугових однострої та відзнак.

Ст. Мурава.

(Далі буде).

ОРГАНІЗАЦІЙНА ПЕРЕПИСКА

В справі вибору делеґатів.

Вже більша часть делеґатів вибрана, а половина вже й запротестована. Не булоб тут нічого дивного, бо в нас так усе бувало. Та біда в тім, що таке поступовання, та ще в теперішнім часі, вносить розлад між членів, а добра організація цього толерувати не може.

Виборча ворожнеча протягалася нераз аж до виборів на другу конвенцію і в багатьох випадках кінчилася розколом на два відділи, бо не було способу порішення інакше погодити. І тому звичайно після кождої конвенції про людське око був ніби спокій, або радше застій в організації, та для головної канцелярії це був час запопаливої праці, щоби ворогуючі сторони поєднати і запрягти їх до дальшої організаційної праці. І тесаме тепер теж треба старатись обминути, бо після цеї конвенції на таку „передишку, як після війни", не може бути місця.

Нові завдання, які реформою на себе накладаємо, вимагають повного напруження зєднаних сил, бо тільки таким чином зможемо в тих скрутних часах вратувати членів і організацію від занепаду, або й від цілковитої загибелі.

В часах нормальних заробітків менше було кандидатів на делеґатів. Бували випадки, що у відділі ніхто не хотів бути делеґатом, бо не хотів, або не міг звільнитися від щоденної праці, або не хотів тратити сталого і певного заробітку.

Сьогодня всі без праці і всі поїхалиб радо на конвенцію як делеґати. А не зіставши вибраним, або „пропавши" при виборі незначною меншістю голосів, вишукують причини, якби то вибори повалити та ще раз „щастя" попробувати. Тай протестують без кінця і міри, не зважаючи на те, що тепер ні екзекутива, ні верифікаційна комісія не засідає і протестів негайно вирішувати не може, а головна канцелярія не має до того ні авторитету, ні часу, бо всю свою енерґію мусить віддати на ратунок загрожених членів, котрі зголосились до виміни грамот.

І тому головна канцелярія звертає увагу, що час виборів конвенційних делеґатів кінчиться з цим місяцем. Просимо присилати копії повновластей, і вижидати рішення приписаних статутом властей. На переписку в тій справі нема часу, ні сили.

Хто шле протести, хай буде також на це приготований, що тільки ті власти, котрі одобрюють повновласти, мають право розважати й протести, та що протест, щоб його могли розважати, мусить мати також приписану леґальну форму, а саме заприсяжений афідевіт, а не приватне листування. Протестуючи, треба подавати факти, предвиджені статутом, а не голословну обмову або підозріння. Та завше треба памятати, що наша організація правиться демократичними засадами і тому більшість рішає, а меншість мусить повинуватися рішенню більшости.

Малі відділи, шукаючи злуки у виборі спільного делеґата, натрапляли на ріжні перепони. Щоби злука була довершена, треба було, щоб оба відділи, себто обі сторони, таку злуку ухвали і відпис резолюції до головної канцелярії прислали. В кількох випадках це зроблено лише з одної сторони, бо друга цей обовязок занедбала. І так, один відділ домагається повновласти для делеґата, а другий відділ не признається, що на вибір цього делеґата згодився. З того виходить непотрібне тертя з головною канцелярією.

Отже просимо ті відділи, що ангажувалися до злуки у виборі делеґата, чимскорше прислати до головної канцелярії відписи ухвалених резолюцій щодо тої злуки, а також просимо інтересованих не денервуватися з приводу припізнення, бо річ не в тім, що зладження повновласти з оправданих причин може припізнитись, а в тім, чи вибір делеґата злученими силами двох відділів відбувся формально і леґально. Відписи резолюцій про злуку повинні бути підписані власноручно предсідателями, секретарями і касієрами, себто екзекутивами обох відділів, і мати витеснені урядові печатки обох відділів. Хто зробив інакше, може це ще тепер поправити. Листовні донесення одної особи, або з підписами, зробленими одною рукою, будуть неважні. Злука мусить вийти з порозуміння членів обох відділів, а не самих лиш урядників, бо така злука могла би бути членами запротестована й уневажнена.

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ВИЛКС БЕРРІ, ПА. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 223, повідомляє всіх своїх членів, що квартальні збори відбудуться в неділю, 5 березня, зараз по Сл. Божій, в гали церковній. Повинністю є кождого члена бути на тих зборах. Член, котрий не явиться на ті збори, підлягає карі після статута. Напоминається довгуючих членів, щоби прийшли і вирівнали свої залеглости, бо в противнім разі можуть бути суспендовані. — Іван Добуш, рек. секр.

ГУДСОН, Н. Й. Бр. св. Йосафата, від. 273, повідомляє всіх своїх членів і члениць, що квартальний мітінг відбудеться в неділю, 5 березня, в гали парафіяльній, 29 Савт Секонд ул. Мітінг скликається о тиждень скорше, щоби можна вибрати делеґата на конвенцію У. Н. Союза і на час заслати до головної канцелярії. — Мих. Лібрук, предс.; Юстин Федек, кас.; Павло Маряк, секр.

МЕНВІЛ, Р. АЙ. Тов. ім. Михайла Драгоманова, від. 181, повідомляє всіх місцевих і позамісцевих членів, що квартальний мітінг пополудни, в Луи Фіксер Клюбі. Кождий відбудеться в5 березня, точно в годині 2-гій член має явитися на означений час, бо є важні справи до полагодження. Також будеться рішати будова дому. Неявившийся член буде покараний після статута. — Микола Шпак, предс.; Мих. Кльован, кас.; Юрій Бурак, секр.

БАЛТІМОР, МД. Тов. ім. Івана Франка, від. 337, вибрало на своїм річним мітінгу уряд на 1933 рік як слідує: Яків Семенків, предс.; Гр. Подгорічак, заст.; Петро Семенків, секр.; Йосиф Семенків, заст.; Елисавета Семенків, кас.; Теодора Семенків, Антоніна Семенків, контр. комісій; Анна Семенків і Марія Буката, комітет для хорих. — Петро Семенків, секр.

НЮ КЕСЛ, ПА. Відділ 74 скликає спеціяльний мітінг на день 6-го березня, в годині -мій ввечір. Проситься всіх членів прибути на цей важний мітінг, бо є важні справи до полагодження. — Андрій Ліско.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА,

В. Петрин.

ХТО ВКРАВ?

(Оповідання).

(12)

— Твій Савка дуже зле боронився. Про той медалик він в суді нічого не сказав. Хто зна, чи були би не увільнили його, як би був показав і зараз при першім слідстві сказав, що стягнув з шиї злодія. Вість про медалик була би може долетіла до тебе. Ти була би зараз прийшла за свідка. Як би суд вчув, що той медалик ти дала Рачукови, то були би й його арештували. Хто зна, чи правда не була би вийшла вже тоді на верх. Тепер не знати, як то буде.

— Ратуйте його!

— Не перебивай! Я ще не скінчив про батіг. Один з тих злодіїв утік з батогом. Батіг вони мали, бо Марунчак, ще лежачи під сіном, чув, як котрийсь з них траскав батогом. Той батіг пропав. Взяв його з собою, утікаючи, мабуть помічник Рачука, бо коли Рачук змагався з Марунчаком, то батога не мав. Про сей батіг Марунчак в суді не сказав нічого. Сказав щойно нині, коли я з ним балакав.

— Бо його ще ніколи не судили за крадіж, отже він не знав, як боронитися, — дівчина виправдувала свого Савку.

— Отже слухай! Там, де жиє Рачук, мабуть жиє також його спільник. Такі непоправні злодії є під надзором жандармерії. Жандармерії звичайно бодай те відомо, де який налоговий злодій пробуває. Завтра я мабуть вже буду знати, де того Рачука знайти. В кримінали вже його нема і ще нема. Вже нема, бо по одній крадіжи вже вийшов. Ще нема, бо за другу крадіж його ще не спіймали. Завтра знов прийди до мене у сій порі. Як вже буду знати, де тепер той Рачук жиє, скажу тобі. Ти підеш знайти його спільника. Може й побалакаєш з Рачуком... може з обома. Про все те скажу тобі аж завтра, передумавши цілий плян і перебалакавши його з жандармами. Жандармерія поможе нам.

Гандзя ще раз переночувала у різнички, котрої муж все купував телята і барани в Дерчицях. Ще раз пішла до адвоката. Сей сказав їй:

— Іван Рачук є тепер комірником в Матолинцях у якоїсь вдови Бинцюхової.

— Я знаю Матолинці. То лише дві милі за нашим селом.

— Отже від тебе недалеко. Вертайся до своїх Дерчиць. Завтра прийде до тебе жандарм Гарецький. З ним підеш, або як дістанеш фіру, поїдеш до Матолинців. По дорозі жандарм розкаже тобі, що і як робити. Може буде потрібний той твій медалик. Возьми його. А не згуби!

На другий день Гандзя поїхала до Матолинець з жандармом Гарецьким. По дорозі жандарм вчив її, як поводитися, коли зійдеться з Рачуком сама, або коли при тім буде сей, чи той.

— В селі не повинні знати, що ми приїхали разом, — сказав жандарм. — Як будемо доїздити до села, то я злізу і піду пішки. Ти їдь просто до війта. Шепни війтови до вуха, а як війта нема, то війтисі, що зараз приде жандарм і скаже, чого ти до неї прийшла. Я ще пройдуся по селу. Може вчую або побачу щось таке, що нам буде потрібне.

По хвили жандарм зліз. Ганддзя поїхала далі, полишаючи жандарма на дорозі. В хаті війта була тільки війтиха. Вона радо привитала Гандзю, бо саме тепер не мала ніякої роботи, а молоти язиком любила. Що прийшов не хто інший, а саме хтось з Дерчиць, дуже втішило її, бо вона сама була відтам і цікава була на нові сплетні про се, що діється в її родиннім селі.

— Чи ти не будеш за свідка в якім процесі, коли ти аж з жандармом приїхала сюди, хоч не заарештована?

Коли дівчина ні заперечила ні потвердила, війтиха замітила:

— Як ти можеш свідчити про когось з нашого села, коли ти в Матолинцях ще ніколи не була?... Ти може знаєш кого з матолинецьких?

— Може жандарм знайде такого — дівчина викрутилася.

Надійшов війт з червоним батогом у руці і з жандармом.

— Батіг вже маю! — жандарм промовив до Гандзі, весело усміхнувшися.

— То наш батіг, пане Гарецький! — промовила війтиха. — То я купила його за два килішки горівки.

— Пропала твоя горівка! — сказав війт. — Я тобі казав, що Проць мабуть бреше. Я гадав, що він вкрав комусь в місті на торговици. Тепер показується, що було ще гірше. Той батіг вкрадений разом з кіньми і з возом.

— Хто тобі сказав? — спитала війтиха.

— Сиджу я собі в коршмі пю содову воду.

— Не бреши! — гукнула жінка. — Як то не була сивуха, то було бодай пиво.

— Нехай тобі буде пиво. Я в хаті ніколи не сваруся. Гоп, гоп, жінко моя, нехай буде воля твоя!

— Отже ти сидиш в коршмі і пєш пиво. Щож було далі?

— Далі було так. Надходить пан Гарецький і сідає коло мене. Сідає і розказує про крадіж коней в Дерчицях. Між іншим просив мене, щоби я людей питав, чи який парубок не продав, або не дав кому гарного, купного батога з червоним бичівном. Я відповів, що питати не треба, бо такий батіг Проць Бинцюх продав моїй жінці за два килішки горівки. Пан Гарецький розказав мені решту про ту крадіж і ми пустилися сюди. Я вступив до стайні, взяв батіг і з жандармом прийшов до хати з пані війтихи тягнути протокол.

— Отже і я спільничка злодія, бо купила крадену річ!

— Твоє щастя, що ти жінка війта, — війт промовив будьтоби серіозно. — Як би не те, то пан Гарецький скував би тебе і пігнав би до міста до арешту!

— На жарти нема часу, — промовив жандарм до війтихи. Я буду вас просити, щоби ви помогли нам зібрати докази на одного злодія. Я довідався, що тепер нема дома, себто в Бинцюхової, ні її сина Проця, ні її комірника Івана Рачука. Я вас попрошу, щоби ви з Гандзею пішли до Бинцюхової. Гандзя вже знає, як з нею балакати. Вас прошу слухати уважно, щоби потому, як треба буде, бути за свідка.

Війтиха не хотіла йти, поки їй не скажуть, на що то така робота. Мусіли розказати їй. Коли вчула, що треба ратувати невинно засудженого на десять років, війтиха заявила готовість зараз іти. Таки зараз пішли обі до Бинцюхової. Сидячи у неї в пекарни, розбалакалися. Розмову розпочала війтиха:

— Я привела до вас Гандзю, наймичку у Петрички в Дерчицях.

(Конець буде).

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ТРИ БРАТИ.

В однім краю жили три брати: один називався **Сила**, другий **Мудрість**, а третій **Досвід**. Вони мали стару неньку, яка називалась **Наука**. Вона сказала їм:

„Діть, сини, у світ, а котрий з вас найбільше доробиться того, що найбільше любить, найкорше повернеться до мене, тому дам ті великі скарби, які в мене заховані".

І розійшлися брати в далеку дорогу, в широкий світ. Настарший **Сила** звоював усі краї і зруйнував села та міста, загнав міліони людей у страшних боях до гробу і, нагарбавши золота, вертався домів.

Середущий, **Мудрість**, вийшов на високу гору, з якої бачив небо й усю землю. Довгими днями і ночами глядів на землю, а в ночи на зорі, і пізнав, що все, що людина може знати, то є „ніщо". І з тим пішов домів.

Наймолодший, **Досвід**, хлопець урودливий, вандрував дорого, поки під вечір не ляг умучений коло жерела спочити. Та тут надійшла незвичайної краси дівчина по воду, побачила його, незнакомого й умученого, подала йому води і запросила до хати.

Спалахнула любов в обох молодих серцях, покохались щиро, і **Досвід** забрав її з собою і повів до своєї матері.

Всі три брати прийшли нараз до рідної хати, а мати **Наука** привітала всіх, а наймолодшого і його жінку, яка звалась **Любов**, обняла і сказала:

„Сину, ти привів собі найбільше щастя, яке може мати людина на цій землі, то є **„Любов"**. Ти будеш щасливий і тобі я дам скарби, бо ти їх потребуєш у життю".

До середущого сказала:

„Жаль мені тебе, сину. На що тобі придадуться скарби, коли ти пізнав, що все, що є, і все, що ми знаємо, це велике „ніщо".

До найстаршого сказала:

„Бачиш, сину, хоч здобув ти гроші, однак на них кров і сльози вдів і сиріт. Запах тої крови не дасть тобі спокою до смерти і ти не будеш ніколи щасливий у життю".

А потім сказала до всіх трох:

„Сини мої! Найбільшим здобутком в життю людини є те, що задоволить душу і тіло, а цим скарбом є **„Любов"**, яку ось тут ваш брат **Досвід** привіз зі собою. І тому йому віддаю скарби, які він собі заслужив".

Дмитро Захарчук.

ПЕРЕДВЕСНЯНІ СНИ.

Сни мої чарівні,
Тихі, милі, ясні,
Раз веселі, то сумні,
Сни мої, сни чудні,
Як дві весни красні.

Сни мої, ось вони:
Йду я лісом в гори,
Ліс шумить, рай весни,
Рій цвіток і птичі
Співи, хори, хори!

Соловій „тьох-тьох!"
А зазуля „ку-ку!"
Як килим зелений мох,
Сова „хе-хе", пугач „ох!"
Дятель „туку, туку!"

Сонця жар, весни чар.
Гей, цвітки прекрасні,
Золотий дощик з хмар —
На поля Божий дар,
Ниви тихі, ясні.

Рідні ниви мої,
Україно мила,
Сни мої чарівні
Хто вас творить мені,
Яка чудна сила?

Ох, любов ця, любов
До рідного краю.
Прийдіть, сни мої, знов,
Бо горджу чужинов,
Україну кохаю!

Дмитро Захарчук.

— Чи ви мешкаєте в цьому величавому домі вашої покійної тітки, що ви за нього процесувалися?

— Ні. В цьому домі тепер живе адвокат, який заступав мою справу в цьому процесі.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

СИРАКЮЗ, Н. Й.

Протестаційне віче.

В неділю, дня 19 лютого, відбулося в нашій громаді протестаційне віче. Запротестовано проти виконання засуду смерти на українських героях: В. Біласови і Д. Данилишинови.

Перед вічем відправив о. Сидоряк панахиду за наших мучеників, а по панахиді вірні перейшли до церковної галі, де відбулося віче.

Як піднеслася куртина, видніли на сцені два великі портрети двох молодих героїв, останніх жертв ляцького варварства.

Гром. В. Осухівський проводив вічем. Він підчеркнув, що недавно протестовано в громаді проти ляцьких звірств, а тепер приходиться тесаме робити. Гром. Осухівський заявив, що щасливий наш нарід, коли навіть у таких важких часах поневолення, як теперішні, може видавати таких героїв як Білас і Данилишин. З крови таких героїв зродяться цілком певно нові борці й нові герої.

Головним бесідником був гром. І. Пігуляк. Бесідник виголосив довшу промову, в якій переповів наші змагання до державної незалежности. Він доказував, що ми попали під Польщу з причини міжнародного обману, отої нещасної нафти, якої нам позавидували і яку віддали Польщі разом з Галичиною, щоб уможливити французьким капіталістам грабувати нашу землю з її природних багатств. Та тепер настав час, коли світ зачинає інакшими очима глядіти на цей обман. А сталося це завдяки тій геройській боротьбі, яку веде наш нарід на рідній землі зі своїми окупантами. Білас і Данилишин це ті, що належать до тих нових революційних сил, що їх витворює той дух, яким перенята тут в Америці Організація Державного Відродження України. Отих героїв пошануємо найкраще тим, що переберемо на себе частину тої праці, яку вони вели.

Потім бесідник відчитав протестаційні резолюції в англійській мові, які принято одноголосно.

Збірку перевели громадянки Анастасія Костів і Анастасія Дембіцька. Присутним вічевикам припинано відзнаки, вироблені спеціально з приводу мученичої смерти наших героїв. Віче закрив предсідник, а присутні заспівали під проводом учителя Д. Медведя національний гимн.

І. Лущак, І. Каменюк,
секретарі віча.

ASTORIA, L. I., N. Y.

Activities of the New Social Club.

The second meeting of the newly organized "Ukrainian Social Club" of Astoria, was held on Friday, February 17, 1933 at the Bohemian Hall, 29-19 Woolsey Avenue, Astoria.

The club's membership was boosted when twelve new members enlisted making the total fifty one (51).

During the meeting Mr. Hawreletz, the presedent, selected committees to start the club's Athletic Activities going. A baseball, Tennis and Swimming managers were chosen.

Other high-light of the meeting was Miss Ann Klymshyn who suggested to the girls to start a sewing circle to continue the weaving and embroidery that was and still is famous among the Ukrainian people.

I was asked to write through the "Svoboda" to all the Ukrainian pepole throughout the United States urging them to send us letters suggesting a name for our club, for the name that we bear now is only temporary. The trustees of our club suggested "Sons and Daughters of Ukraine". And the members, after heated discussion, chose the "Ukrainian Social Club of Astoria." So again will each and everyone reading this article be kind enough to jot down a name and send it to me. Every name that is sent to me will be brought up at our next meeting.

William Senenko,
2365 31 Street,
Astoria, Long Island City.

PERTH AMBOY, N. J.

A New Success of the School of Ukrainian Dances.

The Ukrainian Dancing School under the ballet master Vasile Avramenko held a most successful concert on February 20th at the Ukrainian Hall, before the largest attendants ever present. The performers were garber in brilliant costumes, symbolic of all Ukraine.

The Ukrainian Choir "Boyan" of forty mixed voices also took part and rendered a number of hymns and folk songs under the direction of professor Myron Korykora.

As an added attraction Mrs. Anna Korykora, soloist, and Mr. John Romanetz, a baritone, entertained marvelously with their selection of songs. Mr. Frank Fariniak rendered several violin selections. Mr. Alexander Stanislavski gave some Ukrainian tunes on the "Lera".

After the concert dancing was enjoyed to the music of the melodious orchestra who played popular and old fashioned numbers.

The audience was simply carried away by some of these grand-scale dances. The choir received the hartiest applause.

Anna Redus, Michael Bobick,
Publicity Managers.

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВИДАВНИЦТВА В ЦАРСЬКІЙ РОСІЇ.

Приготовляючи до друку історично-бібліографічну розвідку про українську книгу в царській Росії (1798-1916), Українська Книжкова Палата в Харкові звертається до всіх учасників українського дореволюційного руху в колишній Росії (діячів видавництв і видавців окремих друків) з проханням допомогти їй у цій роботі й надсилати матеріяли (спогади, документи, фото та ін.), звязані з історією української книги. Робота охоплює історію книжкової продукції українською мовою як легального так і нелегального друку та складатиметься з таких частин: І. Історія видавництв: ІІ. Хронологічний покажчик усіх видань: ІІІ. Словник авторів, перекладачів, редакторів, видавців і мистців та IV. Статистика книжкової продукції.

Про кожне видавництво бажано мати відомости про назву видавництва, марку видавництва, адресу, дату заснowання, ініціяторів, про заборонені твори, про причини припинення діяльности і т. ін.

Просимо перехавувати і надіслати друковані звіти, каталоги, цінники, оповістки, фото і т. ін.

Вважаючи на те, що роботу над історією українських дореволюційних видавництв можливо з успіхом здійснити лише при активній допомозі всіх учасників видавничої справи, Українська Книжкова Палата в Харкові просить допомогти їй в цій складній та важкій роботі. Тому, що робота має бути віддана до друку в червні 1933 р., просимо всіх надіслати відомости в найближчому часі.

Всі відомости та матеріяли треба надсилати на таку адресу: Харків, Раднаркомівська вул., ч. 9. Українська Книжкова Палата, Ярослав Стешенко.

The Sport Whirl.

PHILADELPHIA, PA.

The Basketball Season.

The Ukrainian - American Youths' Club of Philadelphia has put on the court two fast basketball teams this season. One team is known as the "Ukrainian Cossacks," while the other as Ukrainian A.Y.C."

To date, the Cossacks are undefeated while the U.A.Y.C. has lost but one game. This is quite a record, as this is their first year in basketball. Victories have been scored over the Slovaks and also from another Ukrainian aggregation from the 23rd and Brown St. section. John Sawka is coach of both teams and expects to finish the season undefeated.

Every player on both teams is a Ukrainian. Their ages range from 17 to 22. Both teams have entered the Eastern Pennsylvania.

Amateur Basketball Tournament which consists of 152 teams representing different clubs, organizations, churches, and institutions. Let us hope that one or the other cops the championship.

The Cossack players are: Pope, Liso, Kerelo Kaczur, Kozel and Schernick, The U.A.Y.C. members are: Hrynko, Yaremko, Lopatsy, Kavolchyck, Babiak, and Pelensky.

Alex Yaremko,
Team Manager.

І. Бондар.

ВЧІМСЯ РІДНЬОЇ МОВИ

(8)

„Книжки пишуть для публики, але вона буває всяка. Є серед неї багато елементів таких, що по своєму розвою, або навіть знанню народньої мови, можуть мати діло тільки з популярним, а не вищим письменством. Та й тут можуть не розуміти слів, що не гучать у їх околиці. І щож, хіба такі елементи, чисто провінціяльного світогляду, теж компетентні у питаннях мови, теж мають хоч деяке право шпурляти під ноги книжку, — як знаменитий селянин Левицького?" (Л. Н. Вістник 1912 р., т. 60).

Критикам мови Е. Ляховича і тим, які кажуть, що про мову нема потреби писати в газеті, бо, мовляв, кождий читач її знає, я дуже раджу „зарубати собі на носі" отсі слова проф. І. Стешенка й добре памятати, що знати мову є справа нелегка, а особливо мову українську, яка така багата й така ріжноманітна в своїх діялектах, хоч і дуже подібних між собою.

Далі І. Стешенко пише: „За ці малоосвічені елементи нам дуже жаль, але зарадити їм часом дуже трудно. Обертатися до них навіть з чисто народньою мовою буде не цілком можливо, бо як вони лібовережці, то в правобережній мові не зрозуміють. Одно слово, покладатись і відсилати до публики за науковою мовою ви не є вихід і ратунок, бо публика буває всяка".

Моя рада тому, хто хоче знати українську літературну мову, студіювати її в творах ліпших українських письменників, у фольклорі й вивчити хоч одну гарну граматику мови.

VII.

Та мене не так дуже вже разить уживання в українській мові чужих слів, як сама будова речень. Ми знаємо, що є багато письменників, які вживають українських слів, а їх уживають мові конструкцію чужої мови. Ось візьмемо для прикладу нашого визначнішого сучасного письменника В. Винниченка, а особливо його перші твори, й ми побачимо там, що всі його речення, хоч і з українськими словами, є властиво будови московської. Також і речення визначнішого публіциста В. Липинського мають характер будови польської мови. Коли ми перечитуємо буковинські часописи, то бачимо, який глибокий вплив на українську мову там має німецька мова, і т. д. А властиво в характері будови речень виявляється психологія мови, психологія народу, чи в письменницькій мові психольогія автора.

Коли автор пише українськими словами, а будує речення на зразок чужомовний, то можна сміло сказати, що й психологія автора та його ідеї знаходяться під впливом того народу, по якого формі мови він будує свої речення. Отак сталося й з великим російським письменником Н. Гоголем, який у російську мову приніс українські форми мови. Пишучи російською мовою, він залишився по психології Українцем, хоч може він і не був свідомим того. Отже властиво не по окремих словах, а по будові речень можна сказати, наскільки автор є справді Українцем по своїй психольогії, а наскільки він знаходиться під впливом чужих ідей.

Часто наші письменники забувають, або скорше не відчувають, одної основної прикмети нашої мови, яка різко відріжнює її від інших славянських мов, а саме, що українська мова визначається своєю плинністю (мельодійністю). Наш нарід у кождому свому реченню уникає, наскільки можливо, лучення голосовк; він стережеться того, що в граматиці називається „роззївом" (hiatus). Він старається прикривати голосівки в своїй мові. Звідси й виходить те, що ми чуємо: воко, Годеса, Гумань, вокунь, вухо, горіх, або воріх, горобець (воробець) і т. д. Далі наш нарід говорить „поїхав на Вкраїну", а не „поїхав на Україну", зате скаже „приїхав з України". Селянин не скаже „відси она іде", а скаже „відси вона йде"; він каже „отся вулиця", але „з улиці"; замісць „я і они" скаже „я і вони", або „я тай они" і т. д.

Таку будову речень осягають переставленням слів, заміною злучника „і" на „й", або вжиттям злучника „та", „той" і нарешті приставкою шелестівки „в" і „г". Тому й міняються слова „она" на „вона", „они" на „вони", і т. д., або заміною голосівок шелестівками, як, наприклад, „Україна" на „Вкраїна" „наш учитель" на „наша вчителька", „бідна вдова", на „там удова", „вона змориласяʺ на „я сам ізморився", „Федір і Семен", але „Грицько й Петро", або „Грицько та Петро", „робити швидко", а „робить окремо" й т. д. На жаль, на цю прикмету нашої мови наші письменники не завжди памятають, а навіть і не знають цієї властивости нашої мови. Бачу, що ті, котрі мене критикували, цієї такої важливої прикмети української мови не знають і тому немилосердно калічать її на зразок московської та польської мови.

Не менше важною прикметою нашої мови є синтактична цілість речення. В українській мові слова складаються в такому порядку, в якому вони залежать одно від другого. Наприклад: Маляр (що робить?) малює (що малює?) стіну (яку, або де?) в хаті (коли?) тепер. Отже таке речення буде добре зложене по українському так: „Маляр малює стіну в хаті тепер", а не можна сказати: „Маляр стіну малює тепер у хаті", бо це буде речення, зложене проти логіки української мови й проти правил, вироблених українським народом. Можливе переставлення ближче на початок речення деяких слів лише тоді, коли їх хочуть визначити. Таксамо прикметники та всякі пояснюючі додатки в українській мові стоять перед своїм іменником. Наприклад „Український історик Антонович", а не „Антонович, український історик", або „Антонович, історик український". Таксамо в зложених реченнях, де сполучено головну гадку з побічним реченням, повинна бути ланцюхова будова речення. Тут не можна розбивати головного речення, вставляючи в нього побічне речення. Наприклад хибною буде будова речення: „Чи варта вона того, щоб, не зважаючи на всі перепони, боротися за неї". По українському треба сказати: „Чи варта вона того, щоб боротися за неї, не зважаючи на всі перепони" й т. д.

Ота зміна звуків в українській мові, що надає їй мельодійности, наближає її до мови італійської, англійської, французької, а рішучо відріжняє її від мови московської й польської. Тимчасом наші письменники й дописувачі до газет не завжди користуються цим у своїх писаннях і тим силоміць підтягають українську мову поближче до мови історичних ворогів українського народу, себто до тих мов, якi намагаються вбити українську мову й просякти в маси українського народу, щоб його зденаціоналізувати. Я тут лише побіжно доторкнувся деяких правил та особливостей української мови, не думаючи розписуватися ширше про мову, бо щоби всебічно освітити питання української мови, треба писати дуже велику працю з історії української мови, з граматики української мови й т. д., про що вже, на наше щастя, написали таки досить численні праці українські вчені та знавці мови. Нам лишається лише ті праці студіювати, щоб глибше познайомитися з українською мовою й, нападаючи на інших за „псування" мови, принаймні знати хоч основні граматичні правила української мови та бути свідомими того, що ми своєї мови не знаємо так, щоб уважати себе авторитетами в ній, коли ми не студіювали й не студіюємо мови докладно й уперто.

Закінчую своє писання увагою, що, на жаль, дискусія над дописом Е. Ляховича в „Свободі" вивязалася властиво не на тему. Стаття Е. Ляховича порушувала дуже важне питання для української мови „Церква й ми". Він висловив свої думки про взаємовідносини церкви й нації та церкви й держави. Ось властиво та тема, на яку повинні би були звернути увагу читачі газети, й коли вони не згідні з думками Ляховича, то могли заперечити йому спокійно, грунтовно, з відповідними аргументами, або підтримати й розширити його думки, коли з ним згідні. Та М. Петренко поставив питання мови, і то в такій формі, що я не вважав можливим це питання обійти мовчанкою, бо знаю, як мало ми цікавимося своєю рідною мовою, а ще менше стараємося вивчити її. Мета моїх дописів: звернути увагу на потребу вивчення української мови й порадити тим, котрі хочуть писати й беруться до писання в газетах, журналах і т. п., вивчити хоч основні правила своєї рідної мови. Навіть приватний лист треба писати, додержуючись правил мови.

Ню Йорк, Н. Й.

(Кінець).

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

WASHINGTON HONORED BY UKRAINIANS. VARIED PROGRAM.

Songs and Recitations at Fitting Tribute to Great Hero.

The Ukrainians in Crompton paid tribute to the memory of George Washington at fitting exercises held last evening in the Ukrainian Library. Most of the Ukrainian colony were in attendance and joined wholeheartedly in the festivities. There was a large bulletin board at the front of the room on which there were pictures of George Washington. Washington's birth-place, Washington Crossing the Delaware, Washington and Lafayette at Mount Vernon. This board also was decorated with large American and Ukrainian flags. At the close of the exercises refreshments were served by Marion Shelest, Helen Kondrat and Mary Diachun.

The following program given — A short history of the United States from 1680 until it became a republic, and the history of G. Washington which was read by Mr. Fedorowicz in Ukrainian. A reading, The Apple Orchard, by Helen Kondrat. Some Maxims of Washington, by Anna Moskalyk. Life of Washington, by Marion Szelest. Song, George Washington, by the chorus: Olga Szelest, Katherine Szelest, Wallace Moskalyk, Wasyle Fedorowicz, Jr., Anna Moskalyk and Bernice Nieforth. Tale of Washington, by Katherine Szelest. Song, Hero, by the chorus. Washington the Athlete, by Mary Diaczun. American and Ukrainian anthems.

(Pawtuxet Valley Daily Times. West Warwick, R. I., Thursday, February 23, 1933).

POLAND TYRANNICAL, UKRAINIANS CHARGE.

"Ruthless Extermination" Alleged in Resolution Adopted at Mass Meeting Here.

The "ruthless extermination" of Ukrainians by the Polish government is protested in a a resolution unanimously adopted at a meeting of about 200 Ukrainians in Ukrainian hall, 448 Elk street, Sunday evening. Copies of the resolution will be sent to Secretary of State Henry L. Stimson, Sir John Simon, British secretary of foreign affairs; Sir Eric Drummond, secretary general of the League of Nations, and to the Polish embassy at Washington.

The text of the resolution is as follows:

"We Americans of Ukrainian descent, residents of Buffalo, protest against the tyrannic treatment of Ukrainians by the Polish government. In its policy of ruthless extermination of Ukrainians, the Polish government arrested many Ukrainian nationalist young students without any proof of their guilt, and the Polish court of Lemberg on Dec. 23, 1932, condemned Wasil Bilas and Dmytro Danylishin to death, and Marion Zurakowsky to 15 years imprisonment. Wasil Bilas and Dmytro Danylishin were hanged on Christmas eve, Dec. 24, 1932, the next day after the sentence.

"We are protesting against the Polish government at such treatment of innocent young Ukrainians just because they were Ukrainian nationalists and fought for the freedom of their country. Ukraine. This meeting resolves that the League of Nations be the international body held morally responsible for the treatment accorded by the Polish government to Ukrainians."

The resolution is signed by members of a committee representing the United Ukrainian societies of Buffalo. The Committee includes: Mrs. Sylvia Musychuk, chairman; Mrs. Sophie Gut, financial secretary; Mrs. Mary Kinal, treasurer, and Paul Wolodka, recording secretary.

The speaker at the meeting was the Rev. Stephen Musiychuck, pastor of St., Mary's Ukrainian Orthodox church. Mr. Musychuck reviewed alleged Polish atrocities in the Ukraine. Before the talk, the Banduryst chorus gave a concert in memory of Olga Basarab, Ukrainian patriot. The meeting closed with singing of the Ukrainian national song.

Wasil Bilas and Dmytro Danylishin were hanged in connection with the death of a Polish officer in Horodok, near Lemberg.

(Buffalo Evening News, Monday, February 20, 1933).

ПОДЯКИ.

Я, нижче підписаний член від. 168 У. Н. Союза в Перт Амбой, Н. Дж., складаю щиру подяку головним урядникам У. Н. Союза за уділення мені запомоги з фонду запомогового в сумі $75. Також дякую урядникам Бр. св. Василия Великого за їх труд.

Микола Стек.

Я, нижче підписана членкиця від. 171, У. Н. Союза, складаю щиру подяку головним урядникам У. Н. Союза за уділення мені допомоги в сумі $25, котрі зробили мені велику поміч в моїй слабости. Також дякую місцевим урядникам за їх труд.

Магдалина Дубчак, Голійок, Масс.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

МІННЕАПОЛІС, МІНН.

Коляда на Рідну Школу.

Тужно робиться на серці, коли пригадаємо собі світлий празник Різдва з колядами й щедрівками, як пригадаємо собі обсипані снігом стріхи рідних хат, з яких весело лунала коляда й сміх дітвори, коли ми ще були там. Так було колись, а як відмінно сьогодня! Нині замість святкування в своїх хатах наші люди сидять, як цигани, по колективах та слухають „лекції" большевицьких сатрапів. Нема тепер на Україні справжнього родинного життя, нема сіл і біленьких хаток, лише „колгоспи", „сельбуди". Є „комартія", є голодні й обдерті люди, є також сотки тисяч українських каторжників, які масами гинуть на Соловках. Не бракує в нас ніякого нещастя, бо там загніздився московський злодій, а по другому боці Збруча ляцький розбишака, й замість веселої дітвори вулицями наших сіл і міст проходжується ляцький жандарм.

Малі діти, замість коляди й веселости, трясуться в голоді й холоді в зимних хатах, а їх батьки караються в ляцьких тюрмах. Сьогодня в нашім Рідним Краю плач і нарікання. До наших селян придираються Поляки чимраз гірше й за щобудь арештують, бють, судять, вішають і розстрілюють. Окупанти зневажають поважних господарів, а як нарід не годен довше стерпіти й отверто протестує, обурившись, то тоді насилають на села військо. Читальні замикають. Ніяких концертів, відчитів не позволяють уряджувати. Вільно тільки платити податки, давати рекрутів і скаржитися нишком перед Богом. Колись наші села будилися зі сну, оживали, богатіли, мудріли. Діти вчилися, старші закладали читальні, каси, ходили на віча, робилися свідомими горожанами, а тепер наші села німіють, мовкнуть. Люди бояться слово промовити, один другому не вірить, один перед другим таїть своє горе, бо ануж „ріжкатий чорт" почує.

Учителі і священики мусять сидіти тихо, щоб їх не арештували, не вбили, або не розстріляли. Кати-наїзники забороняють правильно виховувати нашу молодь і не дають їй вчитися. Наша молодь змушена вчитися по чужих школах, поза межами рідного краю. Всі окупанти українських земель намагаються за всяку ціну винародовити Українців. Наш нарід бореться проти того всіми способами і ми мусимо пособити йому матеріяльно й морально.

Виконуючи цей свій національний обовязок, невеличка громадка колядників в Міннеаполіс і Ст. Пол пустилась від хати до хати, і якби всі українські громади в Америці пішли з колядою від хати до хати, то був би успіх великий. Громадяни радо приймали колядників у свою хату, бо вони щиро хочуть пособити своїм братам у боротьбі проти наїздника. Правда, тепер безробіття, але в нашій громаді всі працюють, крім чотирох, а тому не можна сказати, що в нас ще так зле як по інших місцевостях.

Зложили коляду на Рідну Школу: проф. унів. д-р А. Ґрановський $5; М. Ґрубрин $2; по $1: І. Коцюба, П. Качмар, С. Коцюба, А. Процай, Ю. Деделюк, О. Пилатюк, П. Гайва, П. Олійник, І. Тофан, П. Андрущак, П. Приймак і І. Денис; по 50 ц.: П. Садовий, С. Рихлій, І. Якимів, Д. Самотюк і О. Кузик; Т. Кохан 35 ц. — Усього заколядовано на Рідну Школу $21.85. — Розхід (газоліна до автів) $2.50.

Переслано до Краю через золіна до авт) $2.50.

Микола Вдовець.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Коляда 10-го Відділу ОДВУ на УВО.

Сьогорічна коляда 10-го відділу ОДВУ, який колядував в Ню Йорку й в околиці, подібно як і коляда всіх других відділів ОДВУ, дала досить добрий результат. Українське громадянство розуміло цілі і вагу боротьби наших бойовиків в краю, на які ціль колядовано, а тому приймало колядників гарно, жертвуючи грошеві датки на піддержку революційної визвольної боротьби в краю.

Від 10-го відділу ОДВУ колядували слідуючі товариші: А. Щигол, А. Дубас, Е. Скоцко, М. Скоробогач, О. Гаврищенко, М. Новак, М. Леськів, В. Іванило, Л. Піщаківна, І. Найдан, М. Чагарин.

Коляду зложили в Джерзи Сиді: Г. Євусяк $5.00; Народний Дім $2.80; М. Трусевич, Андрій Ґела, Іван Грабар, п. Томчук, п. Жуковська, п. Гусар, П. Левицький, П. Чопек, Бр. св. І. Хрестителя, 270 від. У. Н. С., о. В. Лотович, П. Барановський, Л. Онуфрів, П. Костик і Д. Мадай по $2.00; п. Кулич, С. Жуковський, Г. Салюк, п. Дорош, п. Мазуркевич, Т. Журавецька, П. Мацийовська, І. Завіський, Н. Білик, п. Шустикевич, п. Маланяк, І. Ґудз, Я. Осміловський, І. Микитка, п. Наконечна, О. Логин, Д. Кіщай, М. Косоноцький, С. Кот, М. Петренко, Піддубчишин, М. Геренчак, П. Гузьо і І. Сосульський по $1.00; п. Милянович, п. Колісник і І. Заборська по 50 ц. — Разом $61.30.

Коляду зложили в Бронкс, Н. Й.: Верескля $5.00; І. Марусевич $3.00; В. Кацюбій, Андрусишин, Н. Хархан, Гладунова, В. Найдан і о. П. Понятишин по $2.00; пані Онуфрик, о. Профета і п. Гаврилко по $1.00. — Разом $23.00.

Коляду зложили в Ню Йорку, Н. Й.: С. К. $10.00; С. Угорчак $5.00; П. Ярема, М. Скубова, Л. Маринюк і П. Стасюк по $3.00; Д. Ґула, В. Авраменко, І. Тураш, Н. Гаврищенко, п. Поліщук, І. Томішак і В. Гречин по $2.00; В. Сцібайло $1.50; Р. Голембйовський, Я. Корнат, Н. Задорецький, С. Мисак, П. Радзевич, Г. Марчак, В. Вінтоняк, п. Пасічник, М. Сурмач, І. Сайкевич, К. Банд, П. Прибільський, п. Паламар, П. Варениця, ресторан Снігурочка, Т. Чоп, П. Приступа, Т. Баран, К. Миронюк, П. Гнатів, Я. Кухарський, п. Бриґідир, п. Сербинський, Демократичний Клюб, Й. Лаврів і о. А. Іванишин по $1.00; Й. Гришко, Л. Михальчук, Незнаний і А. Процишин по 50 ц.; Незнаний 25 ц. — Разом $70.75.

Всю коляду в сумі $155.05 вислано через Обєднання на УВО.

А. Щигол, голова,

О. Гаврищенко, касієр.

На кораблі.

— Пане капітане, що чоловік повинен їсти, коли нездужає на морську хоробу?

— Найдешевші страви, прошу пані, найдешевші!

ТАРЗАН МОЖНОВЛАДЕЦЬ ДЖУНҐЛІВ.

(80)

Лорд вайкавнт Тарзан, як його прозивав сер Бертрам, одягнений у старинну лицарську одежу, їхав поруч з сером Бертрамом, який хотів якнайскорше представити нового лицаря свому князеви. Він сподівався, що Тарзан ще побачить закінчення лицарських змагань. Значить, побачить все, що є найцікавішого серед лицарства. Тарзан тепер був узброєний в спису й меч та одягнений в залізне лицарське убрання, в якому він почував себе не дуже вигідно.

Доїжджаючи до долини, де були змагання лицарів, сер Бертрам побачив, що там усе не так, як він сподівався. Він побачив, що змагань уже немає, але наступило якесь замішання скрізь. Роздивляючи ґрупи лицарів, він бачив, що лицарі Богуна несуться, що було духу в їх коней, до свого замку, а за ними женеться частина лицарів Гобреда. Побачив він також на коні з одним лицарем Ґвінальду. „Сер Тарзан!" — закричав Бертрам. „За мною на допомогу нашій княжні!"

З тими словами сер Бертрам пігнав свого коня навперейми лицарів Богуна. Тарзан не відставав від нього й скакав на свому коні поруч, хоч сам ще не зорієнтувався, що сталося. Напереді лицарів Німрy бурею нісся на свому коні Джеймс Блейк. Тепер він уже не був „чорним лицарем", бо його одежа й лице та кінь припали сірим порохом і годі було відріжнити Блейка від інших лицарів. Крім того це помогало йому бути менше замітним для ворогів.

Лишивши далеко позаду своїх лицарів, Блейк заміщався серед останніх лицарів Богуна. Вони не пізнали в нім ворога, а він, переганяючи кожного з них, усе наближався до того лицаря, що був напереді на свому бистрому коні. Блейк не бачив на коні постаті княжни Ґвінальди, але бачив, як її спідниця розвівається з лівої сторони коня. Це йому пособляло не спускати зі свого ока лицаря, який викрав княжну. Блейк наближався до нього.